

## Etusivu&gt;Sinun oikeutesi&gt;Rikoksen uhri&gt;Uhrien oikeudet jäsenmaittain

## Uhrien oikeudet jäsenmaittain

## Portugali

Olet **rikoksen uhri**, jos olet kärsinyt vahinkoa eli jos esimerkiksi olet joutunut väkivallanteon kohteeksi tai omaisuutesi on vahingoittunut tai varastettu sellaisen teon johdosta, joka katsotaan kansallisessa laissa rikokseksi. Rikoksen uhrilla on lain mukaan tiettyjä oikeuksia ennen rikosoikeudenkäyntiä, sen aikana ja sen jälkeen.

**Portugalissa rikosprosessissa** on kaksi vaihetta: rikostutkinta ja oikeudenkäynti. Rikostutkinnan aikana poliisi ja syyttäjälaitos (*Ministério Público*) tutkivat tapauksen ja pyrkivät keräämään todisteita, joiden avulla rikoksentehtyjä voidaan tunnistaa. Jos epäiltyä vastaan saadaan kerättyä riittävästi näyttöä, syyttäjälaitos saattaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi oikeudenkäyntiä varten. Tuomioistuin tutkii kerätyt todisteet ja tuomitsee niiden perusteella syytetyn joko syylliseksi tai syyttömäksi.

**Näistä linkeistä saat tarvittavat tiedot seuraavista aiheista:**

**1 - Rikoksen uhrin oikeudet**

**2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana**

**3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen**

**4 - Korvaus**

**5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua**

Päivitetty viimeksi: 07/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

**1 - Rikoksen uhrin oikeudet****Mitä tietoja rikoksen uhri saa viranomaisilta (esim. poliisilta tai syyttäjältä) jo ennen kuin rikosilmoitus on tehty?**

Heti uhrin otettua yhteyttä rikospoliisiviranomaisiin tai syyttäjälaitokseen (*Ministério Público*) hänellä on oikeus saada tietoja seuraavista asioista:

millaista tukea, kuten lääkinällistä apua, psykologista tukea, erityistukea ja tarvittaessa turvakotipaikan, uhri voi saada ja kuka sitä voi tarjota

miten ja missä rikosilmoituksen voi tehdä

miten ja millä edellytyksillä uhri voi saada suojelua

miten haetaan oikeusapua ja oikeudellista neuvontaa

miten ja millä edellytyksillä rikoksentehtyjältä voi vaatia korvausta

jos kyse on väkivaltarikoksista tai perheväkivallasta, miten ja millä edellytyksin uhri voi vaatia valtiolta korvausta

miten uhri voi hyödyntää tulkkaus- ja käännöspalveluita

niiden viranomaisten yhteystiedot, joiden puoleen uhrien on käännettävä antaakseen tai saadakseen tietoa tapauksesta

miten ja millä edellytyksin uhri voi saada korvausta rikosoikeudenkäyntiin osallistumisesta aiheutuvista kuluista.

Nämä tiedot voivat vaihdella uhrin erityistarpeiden ja henkilökohtaisten olosuhteiden sekä rikostyyppin mukaan, ja menettelyn muissa vaiheissa voidaan antaa lisätietoja.

**Rikoksen uhri (unionin kansalainen tai unionin ulkopuolisen maan kansalainen) ei asu maassa, jossa rikos tapahtui. Miten hänen oikeuksiaan suojellaan?**

Jos uhri asuu jossakin EU-maassa ja on joutunut rikoksen uhriksi Portugalissa mutta ei ole tehnyt siitä ilmoitusta, hän voi tehdä rikosilmoituksen asuinmaansa viranomaisille. Uhriin asuinmaan viranomaiset välittävät rikosilmoituksen viipymättä sen maan toimivaltaisille viranomaisille, jossa rikos tapahtui.

Jos uhri asuu toisessa EU-maassa tai EU:n ulkopuolisessa maassa, hän voi antaa asuinmaassaan lausuntoja, joita voidaan käyttää todisteena oikeudenkäynnissä ilman, että uhrin tarvitsee palata Portugaliin. Jos uhrilta kuitenkin edellytetään lisälausuntoja mutta hän ei enää ole maassa, jossa rikos tapahtui, hän voi antaa ne asuinmaastaan käsin puhelimitse tai videoneuvottelun avulla.

**Mitä tietoja hänelle annetaan, jos hän tekee rikosilmoituksen?**

Jos uhri ilmoittaa haluavansa saada tiedon kaikista rikosoikeudellisessa menettelyssä tehdyistä päätöksistä, hänellä on oikeus saada edellä mainittujen tietojen lisäksi myös tieto rikosilmoituksen aiheuttamista jatkotoimista, kuten päätöksestä syytteen nostamisesta epäiltyä vastaan tai asian käsittelyn lopettamisesta tai väliaikaisesta keskeyttämisestä, sekä määrätyistä pakkokeinoista. Hänellä on myös oikeus saada tieto oikeudenkäynnin päivämäärästä, kellonajasta ja paikasta sekä tuomiosta.

**Onko rikoksen uhrilla oikeus maksuttomiin käännös- ja tulkkauspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessa tai rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?**

Kyllä. Jos uhri ei osaa portugalia ja hänen on osallistuttava johonkin menettelytoimeen, hänellä on oikeus saada kyseisestä menettelytoimesta vastaavan viranomaisen pyynnöstä tulkki, joka ymmärtää hänen puhumaansa kieltä ja portugalia.

Tulkin käyttö on maksutonta.

**Miten viranomaiset huolehtivat siitä, että rikoksen uhri ymmärtää heitä ja he uhria (jos kyseessä on lapsi tai vammainen henkilö)?**

Kun uhrille on annettu vakioasiakirja (josta käy ilmi hänen oikeutensa ja velvollisuutensa uhrina), hänelle annetaan selkeä ja ymmärrettävä, hänen yksilöllisiin ominaisuuksiinsa (esimerkiksi kulttuuristaan tai kognitiivisiin kykyihin) mukautettu selitys muun muassa voimassa olevien tulkin nimittämistä koskevien säännösten soveltamisesta siinä tapauksessa, että uhri ei osaa tai ymmärrä portugalinkieltä tai hänellä on vamman tai toimintarajoitteen vuoksi muita erityisiä viestintätarpeita.

**Rikoksen uhrien tukipalvelut****Mitä kautta uhri voi saada tukea?**

Uhri voi saada tukea rikospoliisiviranomaisilta, syyttäjälaitokselta ja erilaisista uhrien tukipalveluista.

**Ohjaako poliisi uhrin automaattisesti tukipalvelujen piiriin?**

Uhrille tiedotetaan käytettävissä olevista tukipalveluista, jotta hän voi halutessaan hyödyntää niitä.

Jos uhri on joutunut perheväkivallan uhriksi, hänelle kerrotaan hänen oikeudestaan saada apua perheväkivallan uhrien tukemiseen erikoistuneesta palvelusta. Kun uhri on suostunut ottamaan vastaan erityisapua asuinalueensa (tai työpaikkansa alueen tai muu alueen) tukipalvelusta, rikospoliisiviranomaiset ottavat yhteyttä kyseiseen palveluun.

#### **Miten rikoksen uhrin yksityisyyttä suojellaan?**

Uhrille tarjotaan asianmukainen suojelun taso erityisesti turvallisuuden ja yksityisyyden suojelun osalta, jos toimivaltaiset viranomaiset uskovat, että häneen kohdistuu vakava kostotoimien ja uudelleen uhriksi joutumisen uhka tai että hänen yksityisyytensä saatetaan loukata. Tämän vuoksi uhrin ja tämän perheen ja epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden välisiä kohtaamisia vältetään huolellisesti kaikissa paikoissa, joissa he oleskelevat oikeudenkäynnin aikana, erityisesti tuomioistuinrakennuksissa. Uhrilla on oikeus tulla kuulluksi epävirallisissa ja yksityisissä ympäristöissä, ja häntä voidaan kuulla videoneuvottelun avulla.

#### **Edellyttääkö tukipalvelujen saaminen rikosilmoituksen tekemistä?**

Ei. Uhri voi käyttää tukipalveluja riippumatta siitä, onko hän tehnyt rikosilmoituksen.

#### **Uhrin henkilökohtainen suojele, jos häntä uhkaa vaara**

##### **Millaista suojelua on saatavissa?**

Uhrin suojele ja turvallisuus varmistetaan määräämällä, että syytettyä henkilöä vastaan toteutetaan yksi tai useampi pakkokeino. Pakkokeinolla rajoitetaan syytetyn vapautta. Se voidaan määrätä rikosoikeudellisen menettelyn aikana, jos on olemassa riski syytetyn pakenemisesta, rikosta koskevien todisteiden keräämisen ja säilyttämisen vaarantumisesta, yleiseen järjestykseen kohdistuvasta vaarasta ja/tai rikollisen toiminnan jatkumisesta.

Kun uhri todistaa oikeudenkäynnissä, häntä ja hänen perhettään suojellaan erityisellä todistajansuojeluohjelmalla erityisesti kostotoimilta, pelottelulta tai muulta rikolliselta toiminnalta, muun muassa toimilta, jotka voivat vaarantaa todistajien hengen, fyysisen koskemattomuuden ja henkisen ja psyykkisen hyvinvoinnin sekä ihmisarvon.

##### **Kuka suojelua antaa?**

Suojelua antavat rikospoliisiviranomaiset, syyttäjälaitos ja erillaiset uhrien tukipalvelut.

##### **Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikoksentehtijä aiheuttaa hänelle lisävahinkoa?**

Sen mukaan, missä vaiheessa menettely on, tilanteen arvioi rikospoliisiviranomaiset, syyttäjälaitos tai tuomioistuin.

##### **Arvioidaanko uhrin tilannetta sen selvittämiseksi, voiko hänelle aiheutua lisävahinkoa rikosoikeudenkäyntimenettelyn vuoksi (rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?**

Kyllä. Arvioinnissa otetaan huomioon menettelyn vaihe. Jos viranomaiset katsovat, että on olemassa vakava uhka tai vahvoja viitteitä siitä, että uhrin turvallisuuteen ja yksityisyyteen voi kohdistua vakava ja tahallinen uhka, hänelle sekä hänen perheelleen tai muille läheisille tarjotaan tasoltaan asianmukaista suojelua.

##### **Millaista suojelua erityisen haavoittuvassa asemassa olevat uhrin voivat saada?**

Uhrin kuullaan mahdollisimman pian paikassa, jossa hän tuntee olonsa mukavaksi. Jos uhria on kuultava useammin kuin kerran, kuulemiset suorittaa sama henkilö, jos uhri niin haluaa.

Uhrin ja syytetyn kohtaamista vältetään huolellisesti, ja esimerkiksi todistamista varten käytetään asianmukaisia teknisiä välineitä, erityisesti video- tai teleneuvotteluja.

Uhrin antamia lausuntoja voidaan käyttää myöhemmin todisteena oikeudenkäynnissä.

Seksuaalisen väkivallan, sukupuoleen perustuvan väkivallan tai lähisuhdeväkivallan uhria kuulee uhrin kanssa samaa sukupuolta oleva henkilö, jos uhri niin haluaa, ellei sitä tee tuomari.

Tuomioistuin voi määrätä, että kuuleminen järjestetään suljetuin ovin.

##### **Onko alaikäisillä uhreilla erityisiä oikeuksia?**

Riippumatta siitä, millaisesta rikoksesta on kyse, alaikäisiä pidetään aina erityisen haavoittuvassa asemassa olevina uhreina.

Erityisen haavoittuvassa asemassa olevan uhrin oikeuksien lisäksi rikoksen uhriksi joutuneella lapsella on aina mukanaan oikeudellinen edustaja tai, jos lapsen ja oikeudellisen edustajan välillä on eturistiriita, asianajaja. Uhria kuullaan aina epävirallisessa ympäristössä, ja mukana voi olla myös uhreja työkseen tukeva henkilö ja/tai psykologi.

##### **Kun rikos johtaa uhrin kuolemaan, mitkä ovat perheenjäsenten oikeudet?**

Kuolemantapauksessa oikeus korvaukseen koskee henkilöitä, joilla on siviilioikeuden nojalla oikeus elatukseen, ja henkilöä, joka on elänyt uhrin kanssa avoliitossa. Näillä henkilöillä voi olla myös oikeus saada valtiolta ennakkorvausta.

##### **Mitkä ovat rikoksen uhrin perheenjäsenten oikeudet?**

Uhrilla ja hänen perheellään on oikeus suojeluun heihin kohdistuvilta kostotoimilta, pelottelulta tai muulta rikolliselta toiminnalta. Uhrilla on hänen todistaessaan oikeudenkäynnissä oikeus saada suojelua teoilta, jotka voivat vaarantaa hänen henkensä, fyysisen koskemattomuutensa, henkisen ja psyykkisen hyvinvointinsa sekä ihmisarvonsa. Jos viranomaiset katsovat, että on olemassa vakava kostotoimien uhka tai voimakkaita viitteitä siitä, että uhrin turvallisuuteen ja yksityisyyteen voi kohdistua vakava ja tahallinen vaara, hänelle sekä hänen perheelleen tai muille läheisilleen tarjotaan tasoltaan asianmukaista suojelua.

##### **Voiko rikoksen uhri osallistua sovitteluun? Millä ehdoin? Onko rikoksen uhri turvassa sovittelun aikana?**

Kyllä. Kun kyse on vähäisistä tai vähemmän vakavista rikoksista, kuten uhkauksista, vähäisistä vahingonteoista ja pahoinpitelyistä, laissa säädetään asian ratkaisemisesta uhrin ja syytetyn välisellä sovittelulla edellyttäen, että syytetty on jo tunnustanut rikoksen.

Syyttäjälaitos voi näin ollen tutkintavaiheessa oma-aloitteisesti tai uhrin ja syytetyn pyynnöstä siirtää asian sovitteluun ja ilmoittaa heille, että asia on siirretty sovitteluun ja sovittelija ottaa heihin yhteyttä.

Sovittelu on maksutonta, luottamuksellista ja vapaaehtoista, eli uhri osallistuu siihen vain niin halutessaan ja voi milloin tahansa keskeyttää sen.

Jos sovitteluratkaisua ei saada aikaan, rikosoikeudellinen menettely jatkuu.

##### **Missä rikoksen uhrin oikeuksia koskeva laki on saatavilla?**

Laki on saatavilla osoitteessa  [https://www.pgdlisboa.pt/leis/lei\\_main.php](https://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_main.php)

Päivitetty viimeksi: 07/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

## **2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana**

### **Miten rikosilmoitus tehdään?**

Rikosilmoituksen voi tehdä mille tahansa seuraavista viranomaisista:

 **Syyttäjälaitos (Ministério Público – MP)**

 **Rikospoliisi (Polícia Judiciária – PJ)**

 **Yleisestä turvallisuudesta vastaava poliisi (Polícia de Segurança Pública – PSP)**

Rikosilmoituksen voi tehdä myös seuraavin keinoin:

 **Sisäministeriön rikosilmoitusportaali**

 **Nimettömänä tehtävät ilmoitukset**

HUOM. Kaikilla näillä viranomaisilla on velvollisuus vastaanottaa kaikki niille tehdyt ilmoitukset, vaikka rikosta ei olisi tehty niiden toimivaltaan kuuluvalla alueella tai, poliisin tapauksessa, vaikka tutkinta ei kuuluisi niiden toimivaltaan.

Uhri voi tehdä rikosilmoituksen, vaikka hän ei tiedä, kuka rikoksen on tehnyt. Tämän jälkeen viranomaiset tutkivat asian ja yrittävät tunnistaa rikosentekijän.

#### **Mistä voi selvittää, miten asia etenee?**

Uhrilla on oikeus saada pyynnöstä tietoja rikosilmoituksen aiheuttamista jatkotoimista, kuten päätöksestä nostaa syyte epäiltyä vastaan tai lopettaa tai keskeyttää väliaikaisesti asian käsittely. Hänellä on myös oikeus saada tieto oikeudenkäynnin päivämäärästä, kellonajasta ja paikasta sekä tuomiosta.

#### **Onko rikoksen uhrilla oikeus saada oikeusapua (rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?**

Kyllä. Jos uhri haluaa käyttää asianajajaa mutta hänellä ei ole varaa maksaa siitä aiheutuvia kuluja, hänellä on oikeus oikeusapuun, joka voi muodostua seuraavista:

vapauttaminen tuomioistuinmaksuista kokonaan tai osittain  
asianajajan nimeäminen ja hänen palkkionsa maksaminen tai  
tuomioistuinmaksujen tai oikeudenkäyntimaksujen maksaminen erissä.

Sosiaaliturvaviranomainen tekee päätöksen oikeusavun myöntämisestä käyttäen laskentakaavaa, jossa otetaan huomioon hakijan varat, tulot ja menot. Oikeusapuhakemus on tehtävä sosiaaliturvaviranomaisen maksutta tarjoamilla lomakkeilla, ja se voidaan jättää henkilökohtaisesti, faksilla, postitse tai sähköisesti täyttämällä asianmukainen  **sähköinen lomake**.

Hakemukseen on liitettävä asiakirjatodisteet, joista ilmenevät hakijan taloudelliset vaikeudet. Päätös tehdään enintään 30 päivän kuluessa. Hakemuksen jättämisestä ei peritä maksua.

#### **Voiko rikoksen uhri saada korvausta kuluista (jotka aiheutuvat osallistumisesta rikostutkintaan/oikeudenkäyntiin)? Millä ehdoin?**

Kyllä. Oikeudenkäynnissä todistavalla uhrilla on oikeus saada korvausta tähän kuluista ajasta sekä siitä aiheutuvista kuluista.

Korvausta on haettava kirjallisesti tuomioistuimen toimittamalla asianmukaisella lomakkeella.

#### **Jos asian käsittely päätetään lopettaa ennen kuin asia menee tuomioistuimen käsiteltäväksi, voiko uhri hakea tällaiseen päätökseen muutosta?**

Kyllä. Jos uhri on eri mieltä tutkinnan päättämisestä, hän voi tehdä asian käsittelyn lopettamispäätöksen tehneen syyttäjälaitoksen tuomarin lähimmälle esimiehelle hakemuksen, jossa tätä pyydetään asettamaan epäilty syytteen tai jatkamaan tutkintaa. Jos hakemuksessa pyydetään tutkinnan jatkamista, siinä on mainittava huomioon otettavat uudet todisteet.

#### **Voiko uhri osallistua oikeudenkäyntiin?**

Kyllä.

#### **Mikä on uhrin virallinen rooli oikeudenkäynnissä? Onko hän esimerkiksi uhri, todistaja, asianosainen vai toissijaisen syyteoikeuden käyttäjä? Voiko hän itse valita roolinsa?**

Uhri voi osallistua oikeudenkäyntiin asianomistajana, asianosaisena tai todistajana.

#### **Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia tähän rooliin liittyy?**

Uhri todistaa oikeudenkäynnissä kuten muutkin todistajat. Tämä on erittäin tärkeää rikoksen todistamiseksi, sillä uhrilla on ensi käden tietoa siitä, mitä tapahtui.

**Asianomistajana** uhri tekee oikeudenkäynnissä aktiivisesti yhteistyötä syyttäjälaitoksen kanssa nostetuissa syyteissä esitettyjen seikkojen todistamiseksi.

Uhrin asianajaja voi esimerkiksi esittää todisteita, esittää vastaajalle, todistajille ja asiantuntijoille kysymyksiä ja esittää oikeudenkäynnin päätteeksi loppulausunnon eli näkemyksensä esitetyistä todisteista ja siitä, pitäisikö vastaaja tuomita.

**Asianosaisena** uhri puolustaa oikeudenkäynnissä oikeuttaan korvaukseen ja voi esittää vastaajalle, todistajille ja asiantuntijoille kysymyksiä esitettyyn korvausvaatimukseen liittyvistä näkökohdista, kuten kärsimästään vahingosta.

#### **Voiko uhri antaa oikeudenkäynnin aikana lausuman tai esittää todisteita? Millä ehdoin?**

Kyllä, edellä esitetyin edellytyksin.

#### **Mitä tietoja uhrille annetaan oikeudenkäynnin aikana?**

Uhrille ilmoitetaan ratkaisuisista, jotka voivat vaikuttaa oikeudenkäynnin kulkuun, oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä annetusta tuomiosta.

#### **Voiko rikoksen uhri tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin?**

Kyllä. Uhrilla on oikeus tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin, paitsi jos asiakirjat pidetään tutkintavaiheessa luottamuksellisina ja syyttäjälaitos vastustaa niihin tutustumista sillä perusteella, että se voisi haitata tutkintaa ja/tai menettelyssä osallisina olevien henkilöiden oikeuksien toteutumista.

Päivitetty viimeksi: 07/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

### **3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen**

#### **Voinko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?**

Kyllä. Jos rikoksen uhri on asianomistaja tai asianosainen, hän voi hakea tuomioon muutosta, jos hän on siitä eri mieltä. Muutosta on haettava asianajajan välityksellä.

Valitus on toimitettava kirjallisesti 30 päivän kuluessa siihen tuomioistuimeen, jossa oikeudenkäynti järjestettiin. Valituksessa on esitettävä syyt siihen, miksi uhri ei ole samaa mieltä ratkaisusta, todisteiden arvioinnista ja/tai oikeussääntöjen soveltamisesta.

#### **Mitkä ovat uhrin oikeudet tuomion antamisen jälkeen?**

Uhrilla on oikeus saada tietoa tuomiosta ja, kuten edellä mainittiin, hakea siihen muutosta sen mukaan, mikä rooli hänellä oli oikeudenkäynnissä.

#### **Onko uhrilla oikeus saada tukea tai suojelua oikeudenkäynnin jälkeen? Miten kauan?**

Tuomioon voi sisältyä lisätoimenpiteenä oikeus erityiseen tukeen tai suojeluun, kuten lähestymiskieltoon, jonka kesto määritetään tuomiossa.

#### **Mitä tietoja uhrille annetaan siinä tapauksessa, että rikosentekijä tuomitaan?**

Uhrille ilmoitetaan tuomiosta ja rikosentekijälle määrätystä rangaistuksesta. Jos rikosentekijä tuomitaan vankeuteen, uhrille ilmoitetaan, missä vankilassa tuomio pannaan täytäntöön.

#### **Ilmoitetaanko uhrille, jos rikosentekijä vapautuu (myös ennen määräaikaa tai ehdonalaiseen) tai pakenee vankeudesta?**

Kyllä. Jos uhri on ilmoittanut haluavansa saada tiedon rikosentekijän vapautumisesta tai pakenemisesta, hänelle ilmoitetaan siitä erityisesti tapauksissa, joissa rikosentekijää pidetään erityisen vaarallisena. Hänelle ilmoitetaan myös rikosentekijän oikeudellisesta asemasta erityisesti silloin, kun tätä vastaan määrätään pakkokeinoja.

## Voiko uhri osallistua vapauttamista tai ehdonalaiseen pääsyä koskevien päätösten tekemiseen? Voiko uhri esimerkiksi antaa tässä yhteydessä lausunnon tai hakea päätöksiin muutosta?

Uhri voi tehdä rangaistusten täytäntöönpanotuomioistuimelle (*Tribunal de Execução de Penas*) hakemuksen, jossa esitetään uhrin aiheelliseksi katsomat perustelut.

Päivitetty viimeksi: 07/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

### 4 - Korvaus

#### Miten uhri voi hakea vahingonkorvausta rikoksentehtäjältä (esim. viemällä asian oikeuteen, nostamalla vahingonkorvauskanteen tai aloittamalla liitännäismenettelyn)?

Korvausta on pääsääntöisesti haettava rikosoikeudenkäynnissä. Tätä varten uhrin on ilmoitettava rikospoliisiviranomaisille tai syyttäjälaitokselle tutkintavaiheen loppuun mennessä, että hän haluaa hakea vahingonkorvausta. Hakemus voidaan tehdä esimerkiksi lausunnon antamisen yhteydessä. Kun uhri saa tiedon syytetystä vastaan nostetuista syytteistä, hänellä on 20 päivää aikaa tehdä vahingonkorvaushakemus.

HUOM. Siviilioikeudellisiin korvausvaatimuksiin ei sovelleta mitään erityisiä muodollisuuksia, ja jos vaadittavan korvauksen määrä on alle 5 000 euroa, uhri voi hakea korvausta itse.

#### Tuomioistuin on määrännyt rikoksentehtäjän maksamaan uhrille vahingonkorvausta. Miten uhri voi varmistaa, että rikoksentehtäjä maksaa korvauksen?

Jos rikoksentehtäjä ei maksa vapaaehtoisesti hänelle määrättyä korvausta, uhrin on haettava täytäntöönpanomääräystä eli pyydettyä tuomioistuinta puuttumaan asiaan – takavarikoimaan omaisuutta, pankkitilejä, ajoneuvoja tai muuta omaisuutta – korvauksen maksamisen varmistamiseksi.

#### Jos rikoksentehtäjä ei maksa korvausta, voiko valtio maksaa uhrille etumaksua tämän sijasta? Millä ehdoin?

Valtio voi maksaa uhrille etumaksua, jos kyseessä on väkivaltarikos, joka on aiheuttanut merkittävää haittaa uhrin elintasolle ja elämänlaadulle eikä rikoksentehtäjä pysty maksamaan korvausta.

#### Onko uhrilla oikeus saada korvausta valtiolta?

Kyllä on, jos rikoksentehtäjällä ei ole varaa maksaa tällaista korvausta ja kyseessä on väkivaltarikos, joka on aiheuttanut merkittävää haittaa uhrin elintasolle ja elämänlaadulle.

Seuraavilla henkilöillä on oikeus saada korvausta valtiolta:

vakavan ruumiinvamman (eli pysyvän vamman, vähintään 30 päivää kestäneen tilapäisen täydellisen työkyvyttömyyden tai kuoleman) aiheuttaneen väkivallan uhrin

jos uhri menehtyy, henkilöt, joille on laissa myönnetty oikeus elatukseen, kuten lapset, ja uhrin kanssa avoliitossa elävä henkilö  
henkilöt, jotka ovat avustaneet uhria tai tehneet viranomaisien kanssa yhteistyötä rikoksen ehkäisemiseksi tai rikoksentehtäjän löytämiseksi tai pidättämiseksi, näille henkilöille tämän seurauksena aiheutuneiden vahinkojen osalta.

HUOM. Seksuaalirikosten osalta ei saa edellyttää pysyvää vamma tai vähintään 30 päivää kestävää tilapäistä työkyvyttömyyttä. Tätä poikkeusta perustellaan sillä, että vaikka tällainen rikos ei pääsääntöisesti aiheuta vähintään 30 päivää kestävää työkyvyttömyyttä, korvaus on silti perusteltu rikoksen vakavuuden vuoksi.

Korvaushakemus on tehtävä yhden vuoden kuluessa rikoksen tapahtumispäivästä tai, jos asia on käsitelty rikosoikeudenkäynnissä, yhden vuoden kuluessa oikeudenkäynnissä annetun tuomion tulemisesta lainvoimaiseksi. Jos uhri on ollut rikoksen tapahtumahetkellä alaikäinen, korvaushakemus on tehtävä viimeistään yhden vuoden kuluessa siitä, kun uhri on tullut täysi-ikäiseksi.

Hakemukset tehdään rikosten uhrien suojelukomission (*Comissão de Proteção de Vítimas de Crime*) verkkosivustolla olevalla [📄 sähköisellä lomakkeella](#).

Korvaushakemuksen tekeminen on maksutonta.

#### Onko uhrilla oikeus saada korvausta, jos rikoksentehtäjää ei tuomita?

Kyllä, mutta vain poikkeuksellisesti, jos kyseessä on vakava rikos (ks. edellä) ja jos rikoksentehtäjä ei ole tiedossa.

Jos rikoksentehtäjä on vapautettu syytteestä, uhrilla ei pääsääntöisesti ole oikeutta korvaukseen.

#### Onko mahdollista saada etumaksua sillä aikaa kun korvaushakemusta käsitellään?

Perheväkivallan uhreilla on oikeus saada valtiolta rahaetuksia, kun he ovat rikoksen seurauksena vakavissa taloudellisissa vaikeuksissa.

Hätätapauksissa suoritettavia maksuja koskevat hakemukset tehdään Portugalin rikosten uhrien suojelukomission verkkosivustolla olevalla [📄 sähköisellä lomakkeella](#).

Hakemukseen on liitettävä kopio poliisiviranomaiselle tehdystä rikosilmoituksesta. Hakemus on jätettävä vuoden kuluessa rikoksen tapahtumispäivästä.

Päivitetty viimeksi: 07/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

### 5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua

#### Mihin on otettava yhteyttä?

Ota yhteyttä mihin tahansa rikospoliisiviranomaiseen, syyttäjälaitokseen tai uhrien tukiorganisaatioon.

#### Uhrien tukipalvelupuhelin

**116 006** – Uhrien tukipalvelupuhelin (klo 9.00–21.00)

**112** – [📞 kansallinen hätänumero](#)

**144** – Sosiaalipalvelujen neuvontapuhelin

[📞 808 24 24 24](#) – SNS 24 (NHS Hotline -neuvontapuhelin, johon voi soittaa ympäri vuorokauden)

**144** – Kansallinen sosiaalipalvelujen neuvontapuhelin (avoinna ympäri vuorokauden)

**300 502 502** – Sosiaaliturvan neuvontapuhelin

#### Perheväkivalta:

– **800 202 148** (avoinna ympäri vuorokauden)

– **3060** – tekstiviestineuvontapalvelu

#### Lapset:

**116 111** – SOS Child -neuvontapuhelin

#### Voiko uhri saada tukea maksutta?

Kyllä. Uhrilla on oikeus maksuttomiin ja luottamuksellisiin tukipalveluihin ennen rikosoikeudenkäyntiä, sen aikana ja sen jälkeen.

#### Millaista tukea rikoksen uhri voi saada valtiolta tai viranomaisilta?

Valtio tai viranomaiset voivat tarjota uhrille lääkinällistä apua, psykologista ja sosiaalista tukea, suojelua, tietoa oikeudellisista asioista, hätäasumista tai turvakotipaikan.

#### **Millaista tukea rikoksen uhri voi saada kansalaisjärjestöiltä?**

Kansalaisjärjestöiltä uhri voi saada henkistä ja psykologista tukea, tietoa oikeudellisista asioista, ohjausta sosiaalipalveluiden piiriin ja apua käytännön asioissa.

Päivitetty viimeksi: 07/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.